

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:SSO Ewa Pijańska

Protokolant:St. sekr. sąd. Iwona Zawodna-Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. K., P. (...)**

przeciwko **T. P., P. (...)**

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 44 283,91 (czterdzieści cztery tysiące dwieście osiemdziesiąt trzy 91/100) złote wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- a) od kwoty 41 490 złotych od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty,
- b) od kwoty 1 588,51 złotych od dnia 8 października 2013 roku do dnia zapłaty
- c) od kwoty 1 205,40 złotych od dnia 4 października 2016 roku do dnia zapłaty.

1. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

2. Wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Koszty procesu rozdziela stosunkowo, obciążając nimi powoda i pozwanego po połowie, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

SSO Ewa Pijańska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 marca 2016 r. powód M. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego T. P. kwoty 88.049,29 zł, a w tym kwot:

- 525,30 zł za honorarium notariusza z tytułu umowy spółki (...) Sp. z o.o. – z odsetkami od dnia 23 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 154,22 zł za wysyłkę próbek siana z odsetkami od dnia 28 maja 2013 r do dnia zapłaty,
- 138,99 za 3 pieczętki dla (...) Sp. z o.o. od dnia 7 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 170 zł za rejestrację (...) Sp. z o.o. do VAT-R w Urzędzie Skarbowym od dnia 12 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,

- 600 zł za wniosek o rejestrację (...) Sp. z o.o. w KRS i ogłoszenie w Monitorze z odsetkami od dnia 14 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 55,60 zł za usługę gastronomiczną w L. wraz z odsetkami od dnia 23 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 282,90 zł za obsługę prawną radcy prawnego B. N. postępowania karnego wobec pozwanego w sprawie oszustwa na szkodę powoda z odsetkami od dnia 23 września 2014 r. do dnia zapłaty,
- 492 zł za obsługę prawną radcy prawnego B. N. postępowania karnego wobec pozwanego w sprawie oszustwa na szkodę powoda z odsetkami od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
- 430,50 zł za obsługę prawną radcy prawnego B. N. postępowania karnego wobec pozwanego w sprawie oszustwa na szkodę powoda z odsetkami od dnia 23 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 550 zł za spłatę pierwszej raty kredytu zaciągniętego na rzecz pozwanego w (...) Bank z odsetkami od dnia 25 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 586,24 zł za spłatę pierwszej raty kredytu zaciągniętego na rzecz pozwanego w (...) Agricole Bank z odsetkami od dnia 25 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 41 zł za spłatę raty kredytu zaciągniętego na rzecz pozwanego w(...) z odsetkami od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- 17 zł za opłatę skarbową od pełnomocnictwa dla biura rachunkowego (...)do dnia 14 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,
- 11.656,87 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 lipca 2013 r. do dnia zapłaty za kwotę przekazaną ozwanemu w gotówce przez powoda ze środków własnych,
- 29.808 zł z ustawowymi odsetkami od kwot 965,68 zł liczonymi od wskazanych w pozwie szczegółowo dat do dnia zapłaty – za spłatę kredytu konsolidacyjnego w A. Banku zaciągniętego na rzecz pozwanego
- 27.540,67 zł za całkowitą spłatę reszty kredytu konsolidacyjnego z odsetkami bankowymi do dnia zapłaty,
- 15.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia otrzymania przez pozwanego pozwu do dnia zapłaty, jako odszkodowania za szkody poniesione w związku z oszustwem pozwanego na szkodę powoda, które naraziło powoda na szereg szkód materialnych i niematerialnych, a w tym konieczność zaciągania kolejnych kredytów i obowiązek ich spłaty, co doprowadziło ostatecznie do powstania tzw. spirali kredytowej, a pośrednio skutkowało również niemożnością inwestowania, realizowania różnych potrzeb i planów prywatnych, spowodowanie działania w stresie. Szkada powoda polegała również na umieszczeniu jego danych w (...) i Biurze (...), co uniemożliwia powodowi zaciąganie dalszych kredytów oraz korzystanie z bezwrotnego wsparcia unijnego.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, a w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że za namową pozwanego w dniu 28 maja 2013 r. w L. na podstawie aktu notarialnego rep. A nr (...)2013 r. założona została (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L., której założycielami byli powód oraz pozwany. Przedmiotem działalności spółki miała być produkcja paszy dla gryzoni w postaci prasowanego siana i słomy. Pozwany miał być odpowiedzialny za produkcję paszy, natomiast powód za prowadzenie spraw formalno-prawnych. W związku z koniecznością poczynienia nakładów finansowych na działalność spółki powód przekazał pozwanemu 41.490 zł, a w tym zarówno środki własne i pochodzące z trzech kredytów zaciągniętych przez niego w różnych bankach. Obciążenie wynikające z wysokości poszczególnych rat było dla powoda zbyt wysokie, w związku z czym zdecydował się na zaciągnięcie kredytu konsolidacyjnego.

Pomimo próśb powoda wobec pozwanego aby ten okazał mu faktury dokumentujące nabywane na rzecz spółki dobra pozwany konsekwentnie odmawiał, odmówił również okazania dokumentu, z którego wynikałby stosunek najmu hal niezbędnych do prowadzenia działalności. Powód powziął przekonanie, iż pozwany „zdefraudował” przekazane mu pieniądze. Pismami z dnia 24 i 26 lutego 2016 r. powód zwrócił się kolejny raz do pozwanego, aby ten przedstawił dokumentację wydatków związanych z działalnością (...) Sp. z o.o., co do dziś nie nastąpiło.

Powód zaznaczył również, iż na gruncie przedstawionego stanu faktycznego toczyło się postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Lesznie (sygnatura akt 1 Ds. (...)).

Końcowo powód wskazał, że pismem z dnia 24 września 2013 r., wezwał pozwanego do zapłaty należności jednakże wezwanie to nie odniosło oczekiwanego rezultatu, pozwany jedynie telefonicznie lub osobiście tłumaczył, iż nie ma pieniędzy, chciał nawet w zamian za należną kwotę przekazać powodowi maszynę do pakowania siana.

W piśmie procesowym z dnia 16 września 2016 r. (k. 112-113) powód, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, wskazał, iż z analizy historii hipotek na nieruchomości pozwanego wynika, iż już w chwili zawierania z powodem umowy spółki (...) pozwany był bankrutem i mając tego świadomość bez skrupułów wyłudzał od powoda poważne sumy pieniędzy.

Pozwany na żadnym etapie postępowania nie ustosunkował się do twierdzeń pozwu i nie stawił się na rozprawę.

Sąd ustalił co następuje.

W dniu 28 maja 2013 r. w L. aktem notarialnym, sporządzonym przez notariusza S. K., rep. A nr(...)r. założona została (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L., której założycielami byli powód oraz pozwany. (k.33) Przedmiotem działalności spółki miała być produkcja paszy dla gryzoni w postaci prasowanego siana i słomy. Pozwany miał być odpowiedzialny za produkcję paszy, natomiast powód za prowadzenie spraw formalno-prawnych. Powód miał też wyłożyć pieniądze na uruchomienie działalności spółki. Na ten cel w okresie od 16 maja do 24 lipca 2013 roku powód przekazał pozwanemu 41.490 zł, przy czym 11 656,87 zł przekazał w gotówce z zasobów własnych, a pozostałą kwotę z kredytów i pożyczek, udzielonych przez: (...) Bank, (...) (...).

Nadto powód wydał 1 588,51 złotych na koszty związane z samym założeniem spółki, w tym opłatę notarialną.

Pozwany nie przedstawił powodowi rozliczenia otrzymanej kwoty. Nie przedstawił żadnych efektów działań, do których się zobowiązał. Mówił powodowi, że na potrzeby produkcji wynajął halę w W., co okazało się niezgodne z prawdą.

Pozwany w chwili zawierania z powodem umowy miał długi. Nieruchomość, której jest współwłaścicielem była już wówczas obciążona hipotekami i toczyło się wobec niej postępowanie egzekucyjne (k. 97-103)

W dniu 25 lipca 2013 roku powód zawarł z (...) Bank Spółka Akcyjna umowę o kredyt konsolidacyjny w wysokości 44 506,73, przeznaczony na: spłatę jednej pożyczki w wysokości 10 884 zł, pobranej w czerwcu 2013 roku w związku z uruchomieniem działalności spółki i na cele konsumpcyjne – w wysokości 33 622,73 zł (k. 26-27).

W dniu 24 września 2013 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty przekazanej sumy i kosztów założenia spółki.

W dniu 3 października 2013 roku powód, po bezskutecznych próbach wyegzekwowania od powoda rozliczenia przekazanej kwoty złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez pozwanego. Dochodzenie było prowadzone pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Lesznie sygn. 1 Ds.(...).

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2014 roku dochodzenie w tej sprawie zostało umorzone. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia, że podejrzany popełnił przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 k.k., ani przestępstwo przywłaszczenia z art. 284 § 2 k.k. (k. 273-274 akt postępowania przygotowawczego)

Na koszty związane z postępowaniem przygotowawczym powód wydał 1 205,40 zł.

Sąd ustalił opisany wyżej stan faktyczny w oparciu o twierdzenia powoda, załączone do pozwu dokumenty oraz dokumenty z akt postępowania przygotowawczego, prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Lesznie sygn. 1 Ds.(...) tj. protokołu przesłuchania E. K. (k. 159-160), protokołu przesłuchania podejrzanego T. P. (k. 247- 248)) i postanowienia o umorzeniu postępowania (k.273-274).

T. P. podczas przesłuchania go w charakterze podejrzanego przyznał, że pobrał od powoda ok. 41 000 zł i z pieniędzy tych się nie rozliczył.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. Zgodnie z § 2 tego artykułu w takim wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Mając na względzie powyższe Sąd poczynił opisane wyżej ustalenia, które w tym zakresie nie budziły wątpliwości Sądu.

Natomiast wątpliwości budziły twierdzenia powoda co do związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy jego aktualną sytuacją finansową, a czynem pozwanego, a na te okoliczności nie zostały powołane stosowne dowody, jak i fakty przytaczane przez powoda nie uprawniały do takich wniosków. W szczególności brak podstaw, aby wiązać czyn pozwanego z kredytem, jaki powód zaciągnął w dniu 24 lipca 2013 roku w A(...). Środki z tego kredytu – wg twierdzeń powoda – nie zostały przekazane pozwanemu, a jedynie z kredytu wysokości 44 506,73, suma 10 884 zł została przeznaczona na spłatę jednej z pożyczek, pobranej w czerwcu 2013 roku na cele związane z uruchomieniem działalności spółki. Natomiast suma 33 622,73 zł została wypłacona powodowi na cele konsumpcyjne (k. 26-27).

Sąd zważył co następuje.

W ocenie Sądu opisane przez powoda działanie pozwanego, który w żaden sposób nie rozliczył się z otrzymanych pieniędzy, ani nie przedstawił wyników działań, które zobowiązał się podjąć, w sytuacji, gdy pozwany miał wówczas poważne kłopoty finansowe, należy zakwalifikować jako czyn niedozwolony z art. 415 k.c.

Postępowanie karne wobec pozwanego zostało co prawda umorzone – organ prowadzący postępowanie nie dopatrzył się cech przestępstwa, jednakże decyzja ta nie jest wiążąca w postępowaniu cywilnym.

Należy zauważyć, że w postępowaniu karnym obowiązuje zasada domniemania niewinności z art. 5 k.p.k., a w niniejszym procesie cywilnym – z uwagi na okoliczność, że pozwany nie wdał się w spór, obowiązuje art. 339 § 2 k.p.c., na podstawie którego należy przyjąć za prawdziwe nie budzące wątpliwości twierdzenia powoda. Powód konsekwentnie twierdził, że pozwany go oszukał – pobrał pieniądze, z których w żaden sposób się nie rozliczył, a – jak się później okazało – w tamtym czasie miał inne długi, a jego nieruchomości była obciążona hipotekami. Przy takich okolicznościach można wysunąć domniemanie, że pozwany od początku co nie zamierzał wywiązać się należycie z umowy spółki i nie zamierzał przeznaczyć pieniędzy na umówiony cel (art. 231 k.p.c.).

Zgodnie z art. 415 k.c. pozwany zobowiązany jest do naprawienia szkody, przy czym zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

Powód domagał się odszkodowania za poniesione straty (art. 361 § 2 k.c.)

Żadnych wątpliwości nie budziło roszczenie powoda w zakresie sumy przekazanej pozwanemu, tj. 41 490 zł, kosztów założenia spółki w wysokości 1 588, 51 zł, jak i kosztów związanych z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym – w wysokości 1 205,40 zł.

O odsetkach od tych kwot orzeczono na podstawie art. 481§ 1 k.c. W ocenie Sądu pozwany pozostawał w opóźnieniu co do przywłaszczonej sumy od dnia jej otrzymania (ostatnia ratę powód wpłacił mu w dniu 24 lipca 2013 roku), co do kosztów założenia spółki – od dnia wezwania do zapłaty z dnia 24 września 2013 roku, przy przyjęciu, że doręczenie nastąpiło najpóźniej w ciągu 2 tygodni od daty pisma tj. 8 października 2013 roku, a co do kosztów prowadzenia postępowania przygotowawczego – od dnia doręczenia odpisu pozwu, gdyż w sprawie tej pozwany nie był wcześniej wzywany do zapłaty (art. 455k.c.)

W zakresie w jakim powództwo zostało uwzględnione Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333§1 pkt 3 k.p.c.

Natomiast jak już wskazano wyżej ani z przedstawionych dowodów, ani okoliczności przytoczonych przez powoda nie wynika, by pozostałe wymienione w pozwie kwoty pozostawały w normalnym związku przyczynowym z czynem pozwanego.

Nie ma podstaw, aby przyjąć, że aktualna sytuację finansową powoda jest wyłącznie następstwem czynu pozwanego, ani też, by popadnięcie w spiralę kredytową w okolicznościach niniejszej sprawy stanowiło normalne następstwo niewywiązania się współnika z obowiązku uruchomienia działalności gospodarczej, której prowadzenie samo w sobie wiąże się z pewnym ryzykiem.

Z uwagi na powyższe Sąd powództwo w pozostałym zakresie oddalił, na podstawie przytoczonych wyżej przepisów.

Na podstawie art. 108§ 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Sąd, mając na względzie wynik postępowania, obciążył kosztami procesu strony po połowie. Pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów (w tym przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu) referendarzowi sądowemu, co nastąpi po uprawomocnieniu się wyroku.

SSO Ewa Pijańska